

ПЕРСПЕКТИВИ ТА ВИКЛИКИ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В ГАЛУЗІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

©2024 НАБОК І. І., КРАВЦОВ А. О.

УДК 339.9:334(043.2)
JEL: F23; L86; O19

Набок І. І., Кравцов А. О. Перспективи та виклики транснаціонального співробітництва в галузі інформаційних технологій

Метою статті є дослідження шляхів поглиблення міжнародного співробітництва у сфері технологічного обміну, зміцнення кібербезпеки та розвитку цифрової економіки. Це включає детальний аналіз економічних, соціальних і правових чинників, що впливають на ефективність такої співпраці, а також розробку рекомендацій для вдосконалення міжнародних регуляторних механізмів і координації у галузі інформаційних технологій (ІТ). Ці заходи сприятимуть підвищенню безпеки й ефективності використання цифрових технологій у глобальному масштабі. Стаття присвячена аналізу перспектив і викликів транснаціонального співробітництва в галузі інформаційних технологій в умовах глобалізації. Висвітлено важливість такого співробітництва для розвитку глобальної економіки, а також його значний вплив на інноваційні процеси. Основну увагу приділено аналізу економічних, соціальних і правових аспектів цієї співпраці. Автори розглядають, як саме ІТ-сектор, завдяки транскордонній взаємодії, впливає на глобальний ринок праці, кібербезпеку та стандартизацію технологій. У роботі також аналізуються ключові виклики, з якими стикається транснаціональне співробітництво. Зокрема, серед таких викликів виділяються різниця в правових системах різних країн, питання захисту персональних даних, культурні бар'єри та труднощі у стандартизації процесів і технологій. Автори наголошують, що ефективна співпраця потребує гармонізації національних політик і впровадження спільних регулювальних механізмів, таких як GDPR в ЄС, що регулює захист даних на міжнародному рівні. Однією з найбільших переваг транснаціонального співробітництва є доступ до глобальних ринків і можливість використовувати найновітніші технології для підвищення конкурентоспроможності компаній. Це включає аутсорсинг ІТ-послуг, який дозволяє багатьом країнам, зокрема Україні, зайняти важливе місце на світовій арені. У статті розглянуто роль транснаціональних корпорацій у розвитку цифрової економіки, підкреслено важливість інтеграції новітніх технологій і глобальних бізнес-моделей. Проаналізовано останні геополітичні події та їхній вплив на розвиток ІТ-співпраці, зокрема напруженість між США та Китаєм, яка спричинила обмеження на торгівлю технологіями. Особливу увагу приділено питанням аутсорсингу ІТ-послуг та ролі України на глобальному ринку інформаційних технологій, враховуючи воєнні виклики. Важливим є те, що, попри кризові ситуації, українські ІТ-компанії зберігають потенціал для зростання та залучення іноземних інвестицій.

Ключові слова: транснаціональне співробітництво, інформаційні технології, глобалізація, інновації, технологічний розвиток, цифрова трансформація, аутсорсинг.

Рис.: 1. Бібл.: 15.

Набок Інна Іванівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму, Національний авіаційний університет (просп. Любомира Гузара, 1, Київ, 03058, Україна)

E-mail: inna.nabok@npp.nau.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3640-9823>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/G-7783-2019>

Кравцов Андрій Олександрович – магістрант, Національний авіаційний університет (просп. Любомира Гузара, 1, Київ, 03058, Україна)

E-mail: 4703242@stud.nau.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-1034-4535>

UDC 339.9:334(043.2)

JEL: F23; L86; O19

Nabok I. I., Kravtsov A. O. Prospects and Challenges of Transnational Cooperation in the Field of Information Technology

The aim of the article is to study ways to deepen international cooperation in the field of technological exchange, strengthen cybersecurity and develop the digital economy. This includes a detailed analysis of the economic, social and legal factors affecting the effectiveness of such cooperation, as well as the development of recommendations for improving international regulatory mechanisms and coordination in the field of information technology (IT). These measures will contribute to improving the security and efficiency of digital technologies on a global scale. The article is devoted to the analysis of the prospects and challenges of transnational cooperation in the field of information technology in the context of globalization. The importance of such cooperation for the development of the global economy, as well as its significant impact on innovation processes, is highlighted. The main attention is paid to the analysis of economic, social and legal aspects of this cooperation. The authors consider how the IT sector, through cross-border interaction, affects the global labor market, cybersecurity, and technology standardization. The article also analyzes the key challenges faced by transnational cooperation. In particular, such challenges include differences in the legal systems of different countries, issues of personal data protection, cultural barriers and difficulties in standardizing processes and technologies. The authors emphasize that effective cooperation requires the harmonization of national policies and the implementation of joint regulatory mechanisms, such as the GDPR in the EU, regulating data protection at the international level. One of the biggest advantages of transnational cooperation is access to global markets and the ability to use the latest technologies to increase the competitiveness of companies. This includes the outsourcing of IT services, which allows many countries, including Ukraine, to occupy an important place on the world stage. The article discusses the role of transnational corporations in the development of the digital economy, emphasizes the importance of integrating the latest technologies and global business models. The latest geopolitical events and their impact on the development of IT cooperation are analyzed, in particular the tensions between the United States and China, which have led to restrictions on technology trade. Particular attention is paid to the issues of outsourcing of IT services and the role of Ukraine in the global information technology market, taking into account military challenges. It is important that, despite the crisis, Ukrainian IT companies retain the potential for growth and attracting foreign investment.

Keywords: transnational cooperation, information technology, globalization, innovation, technological development, digital transformation, outsourcing.
Fig.: 1. **Bibl.:** 15.

Nabok Inna I. – PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of International Economic Relations, Business and Tourism, National Aviation University (1 Liubomyra Husara Ave., Kyiv, 03058, Ukraine)

E-mail: inna.nabok@npp.nau.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3640-9823>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/G-7783-2019>

Kravtsov Andrii O. – Master's Student, National Aviation University (1 Liubomyra Husara Ave., Kyiv, 03058, Ukraine)

E-mail: 4703242@stud.nau.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-1034-4535>

Транснаціональне співробітництво в галузі інформаційних технологій (ІТ) є важливим чинником розвитку глобальної економіки та забезпечення розвитку інновацій. Однак, незважаючи на численні переваги, таке співробітництво стикається з численними викликами, які можуть стримувати ефективність і сталий розвиток галузі. До основних проблем належать: різниця в правових системах, культурні бар'єри, проблеми безпеки даних, а також питання стандартизації й управління проектами.

У сучасному світі, де інформаційні технології відіграють центральну роль у всіх аспектах життя, важливо зрозуміти, як транснаціональне співробітництво може бути оптимізоване для подолання цих викликів. Це вимагає комплексного підходу, який включає аналіз наявних моделей співпраці, визначення ключових факторів успіху та розробку рекомендацій для державних і приватних організацій. Інтеграція наукових, технічних і комерційних зусиль на міжнародному рівні сприяє розвитку інновацій, зростанню економік і зміцненню міжнародних зв'язків. Однак поряд із можливостями така співпраця також створює ряд викликів, що пов'язані з культурними, правовими та економічними особливостями різних країн.

Дослідження транснаціонального співробітництва в галузі інформаційних технологій охоплює широкий спектр наукових праць як українських, так і закордонних авторів. Так, О. Шаров досліджує питання міжнародного економічного співробітництва та розвитку ІТ-індустрії в Україні в умовах глобалізації. Роботи І. Бондарчук зосереджені на викликах і перспективах інноваційного розвитку вітчизняного ІТ-сектора, включно з транснаціональними аспектами. М. Кизим – спеціаліст з міжнародної економіки та глобалізації, зокрема на теми інтеграції України в міжнародні економічні процеси. М. Латер, один із дослідників транснаціональних викликів у сфері кіберзлочинності, підкреслює важливість міжнародних угод у сфері інформаційних технологій. Г. Джеймс досліджує глобальні аспекти кібербезпеки та економіч-

ні наслідки співпраці у сфері ІТ на міжнародному рівні. Разом із тим, розвиток теоретичної бази дослідження співробітництва в галузі інформаційних технологій у світовій економіці залишається надважливим, оскільки інформаційні технології є рушійною силою економічного зростання, а транснаціональне співробітництво дозволяє країнам скористатися перевагами глобальних ринків, що включає розробку спільних стандартів, які полегшують торгівлю та інновації, що важливо для економічного розвитку.

Дослідження цієї теми допомагає зрозуміти виклики та можливості, пов'язані з розвитком інформаційних технологій на глобальному рівні, і розробити ефективні механізми міжнародної співпраці для їх вирішення.

Метою статті є дослідження можливостей співпраці між країнами для поліпшення обміну технологіями, кібербезпеки та зміцнення цифрової економіки, що включає аналіз економічних, соціальних і правових аспектів, пов'язаних зі співпрацею у сфері ІТ, а також розробку рекомендацій для поліпшення міжнародного регулювання та координації в інформаційно-технологічній сфері, що сприятиме безпечнішому та ефективнішому використанню цифрових технологій.

Транснаціональне співробітництво в галузі інформаційних технологій є невід'ємною частиною глобального суспільства. Інформаційні технології стають все більш глобалізованими, і компанії активно співпрацюють через кордони, щоб забезпечити доступ до найкращих талантів, технологій і ринків. Зі зростанням цифровізації зростає і необхідність у забезпеченні кібербезпеки та захисту персональних даних на міжнародному рівні. Зараз у світі спостерігається співпраця між державами та приватними компаніями для створення спільних стандартів безпеки та обміну інформацією про загрози. Тому транснаціональні корпорації повинні адаптуватися до різних регуляторних вимог у різних країнах. Так, упровадження нових законодавчих норм, таких як GDPR в ЄС (за-

гальний регламент про захист даних, англ. *General Data Protection Regulation – GDPR*; Регламент ЄС 2016/679), значно вплинуло на те, як компанії збирають, зберігають і обробляють дані на міжнародному рівні.

Геополітична напруженість, санкції та торгові війни можуть істотно вплинути на транснаціональне співробітництво в ІТ-секторі. Наприклад, обмеження на торгівлю технологіями між США і Китаєм мають значний вплив на глобальний ринок ІТ.

Зростання торгівлі послугами на 500 млрд дол. США свідчить про адаптивність, незважаючи на прогнозований спад на 5% [7]. Геополітичні причини спонукають до інтеграції економік, що розвиваються, таких як Мексика та країни Східної Азії, у глобальні ланцюги поставок.

Загалом, транснаціональне співробітництво в галузі інформаційних технологій є необхідним для подальшого розвитку та підтримки конкурентоспроможності в глобальній економіці. Проте воно стикається з викликами, які вимагають постійної адаптації та розвитку нових форм співпраці.

Фінансовий сайт Insider Monkey у липні 2024 р. опублікував топ-20 галузей у світі, де на другому місці після галузі з виробництва напівпровідників (ринкова капіталізація – 6518,2 млрд дол. США) розмістив галузь інформації та підключення до інтернету (ринкова капіталізація – 5996,1 млрд дол. США) [15].

Галузь телекомунікаційних послуг розміщується на п'ятнадцятій позиції вказаного рейтингу з ринковою капіталізацією 1067,65 млрд дол. США. Вона залишатиметься одним із найбільш критич-

них і динамічних секторів у світі у 2024 р. Телекомунікаційна галузь робить значний внесок у світову економіку через різні канали, наприклад очікується, що лише глобальний ланцюжок створення вартості 5G забезпечить економічну діяльність на 3,8 трлн дол. США та створить 22,8 мільйона нових робочих місць до 2035 р.

У 2023 р. обсяг світового ринку ІТ-послуг становив 1,24 трлн дол. США (рис. 1), у 2024 р. – майже 1,4 трлн дол. США, а до 2034 р. очікується, що він сягне близько 2 трлн дол. США, зростаючи в середньому щорічно на 5,76% [10].

За даними Statista, світові витрати на інформаційні технології зросли на 37% за останні 12 років (починаючи з 2012 р.), і зараз щорічно інвестується близько 5 трлн дол. США [11]. Прогнозується, що вони зростатимуть майже на 7% щорічно, а це вказує на те, що, незважаючи на інфляційний тиск, підприємства продовжують усвідомлювати важливість інвестування в удосконалення пакетів технологій.

Геополітична напруженість сприяє посиленню глобальних режимів контролю за прямими іноземними інвестиціями (ПІІ), що призводить до зростання вартості, підвищення регуляторного тягаря та ризику закриття угод. Особливо це стосується великих транзакцій, в яких залучені глобальні компанії, які тепер регулярно підлягають антимонопольному контролю та перевіркам ПІІ в понад десяти юрисдикціях. Ризик регуляторних перевірок є особливо високим у Китаї, де нещодавно були введені нові правила для ПІІ. Наприклад, у серпні 2023 р. компанія Intel була змушена при-

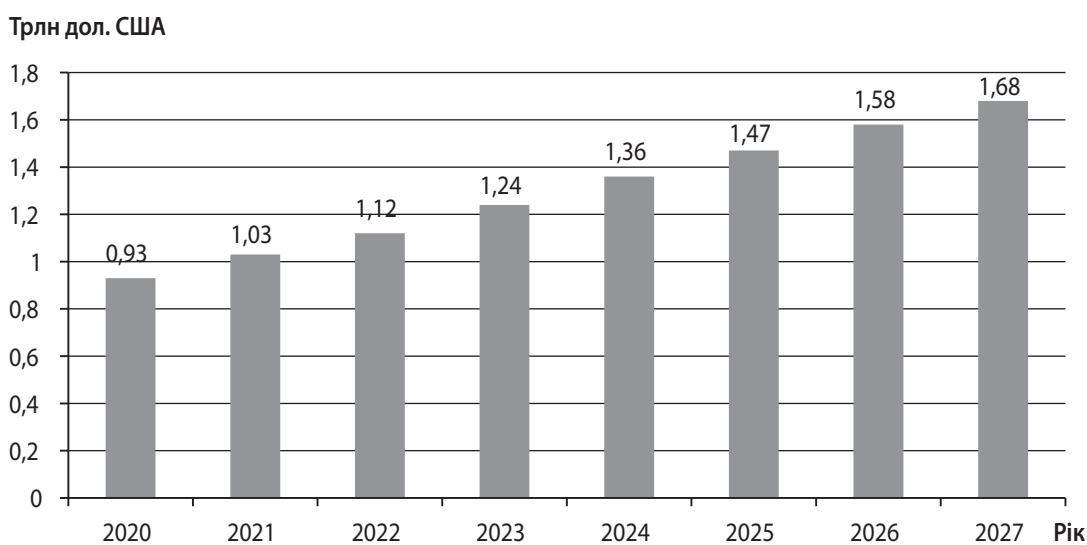

Рис. 1. Обсяги глобального ринку інформаційних послуг, 2020–2023 рр., прогноз на 2024–2027 рр., трлн дол. США

Джерело: побудовано авторами на основі даних Statista [10].

пинити угоду з придбання ізраїльського виробника мікросхем Tower Semiconductor вартістю 5,4 млрд дол. США та сплатити Tower комісію за розірвання угоди у розмірі 353 млн дол. США після того, як не отримала схвалення від Державної адміністрації регулювання ринку Китаю. Це лише один із останніх прикладів, коли угоди у сфері напівпровідників, включно зі скасованим у 2018 р. придбанням Qualcomm голландського виробника мікросхем NXP Semiconductors, не вдалося реалізувати через регуляторні бар'єри в Китаї.

У 2023 р. технологічні компанії з великою капіталізацією здебільшого утримувалися від активних злиттів і поглинань, що, ймовірно, частково зумовлено жорсткими регуляторними умовами. Наприклад, шість найбільших публічних технологічних компаній (Apple, Microsoft, Alphabet, Amazon, NVIDIA та Meta) оголосили лише про дев'ять колективних придбань у 2023 р., що значно менше порівняно з 33 колективними придбаннями у 2022 р. Крім того, у 2023 р. було оголошено лише шість придбань стратегічними покупцями публічних технологічних компаній США з вартістю понад 500 млн дол. США, що на 60% менше порівняно з 15 такими угодами у 2022 р. Також у 2023 р. було укладено лише три мегаугоди у сфері технологій (понад 10 млрд дол. США), що є зниженням порівняно з п'ятьма у 2022 р. та шістьма у 2021 р.

Провідні транснаціональні корпорації суттєво впливають на глобальні економічні тенденції. Наприклад, Microsoft, як багатонаціональна технологічна компанія, відіграє важливу роль у світовій економіці завдяки широкому асортименту продуктів і послуг, значному економічному внеску та інноваційним досягненням. Її партнерська екосистема та хмарні сервіси є ключовими факторами економічного зростання.

Microsoft прогнозує, що до 2030 р. штучний інтелект (ШІ) може додати світовій економіці до 15,7 трлн дол. США, що підкреслює трансформаційний потенціал ШІ у таких секторах, як охорона здоров'я, освіта та сільське господарство. На одному лише Африканському континенті впровадження ШІ може збільшити ВВП на 5,6% до 2030 р., що дорівнює 1,2 трлн дол. США. Компанія також зобов'язалася забезпечити 10 мільйонів людей із малозабезпечених громад цифровими навичками для інтеграції в цифрову економіку до 2025 р. [8].

У першому кварталі 2024 р. Microsoft досягла доходу в 56,5 млрд дол. США, що на 13% більше, ніж у попередньому році, а операційний прибуток за цей період зріс на 25%, досягнувши 26,9 млрд дол. США [12]. Окрім того, Microsoft прагне до 2025 р. підготувати та працевлаштувати 250 000 фахівців у

сферу кібербезпеки в США, що допоможе подолати суттєвий дефіцит кадрів у цій критичній галузі.

Індія та США, враховуючи величезне населення цих країн – 1,4 мільярда та 330 мільйонів відповідно – очолюють список країн походження за загальною кількістю працівників, які працюють за кордоном. Велика Британія посідає третє місце [14].

У той час як Іспанія, Велика Британія та Канада працевлаштували найбільшу кількість кваліфікованих ІТ-працівників у 2023 р., США все ще залишалися найбажанішою країною призначення за кількістю вхідних візових запитів у 2023 р. Особливо для висококваліфікованих фахівців, таких як підприємці, керівники вищої ланки та технічні спеціалісти.

В інших країнах перевага надавалася візам, що передбачають пільговий податковий режим і прискорений шлях до громадянства. Об'єднані Арабські Емірати, де панує «золота віза», яка пропонує десятирічне проживання та оптимальний податковий режим, є найпопулярнішою для ІТ-мігрантів.

Завдяки великій кількості населення, і як батьківщина провідних ІТ-компаній, таких як NVIDIA, OpenAI та Google, Сполучені Штати пропонують величезний пул працівників з відповідним досвідом, який є привабливим для роботодавців по всьому світу. Операційні спеціалісти є третьою найпопулярнішою групою працівників, які виїжджають зі США. Цих людей, найімовірніше, наймають як спеціалістів для допомоги в міжнародній експансії та/або як спосіб імпортувати найкращі практики американських компаній.

Незважаючи на найжорсткіші імміграційні бар'єри, внутрішньополітичну боротьбу та постійні звільнення, США все ще залишаються найулюбленішим глобальним магнітом для найкращих технічних і підприємницьких талантів. Це відбувається завдяки відносно стабільній економіці, репутації глобального інноваційного центру величезному пулу талантів, передовим технологічним університетам і доступу до величезних можливостей для залучення фінансування. Глобальний попит на переїзд до США з боку кваліфікованих ІТ-працівників продовжує зростати. У 2023 р. кількість запитів працівників на отримання віз для переїзду до США зростає на 263% порівняно з попереднім роком [13].

У 2024 р., коли штучний інтелект повсюдно розвивається, такі провідні стартапи, як OpenLI та Lnthropic, а також їхні великі конкуренти – Microsoft, Google та NVIDIA – називають Сполучені Штати своєю домівкою. Так само, як і провідні світові інженерні університети, такі як Карнегі-Меллон, Стенфорд, Берклі та Массачусетський тех-

нологічний інститут. Американські ІТ-працівники все ще заробляють більше за своїх світових колег, і за контрактами старші інженери можуть заробляти до 208 тис. дол. США на рік, порівняно зі 197 тис. дол. США в Канаді та 110 тис. дол. США у Великій Британії [13].

Зі зростанням цифровізації та автоматизації виробництва адаптація фізичної інфраструктури та зв'язок з цифровою інфраструктурою стають все більш важливими для розгортання підключених пристроїв. Координація між різними секторами, такими як енергетика та інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ), має важливе значення для побудови інтегрованих інфраструктурних систем, які розширюють доступ до стабільної та доступної електроенергії, мобільних мереж та інтернету, тим самим усуваючи давній обмежувальний фактор у багатьох країнах, що розвиваються. У зв'язку з цим багатогалузева Програма Центрально-Азійського регіонального економічного співробітництва (*Central Asia Regional Economic Cooperation Programme*) та Програма розвитку інфраструктури в Африці (*Programme for Infrastructure Development in Africa*) передбачають зусилля, спрямовані на посилення регіональної інтеграції шляхом сприяння розвитку взаємопов'язаної інфраструктури, підкреслюючи важливість скоординованого підходу до розвитку інфраструктури, який би служив спільним регіональним потребам та інтересам [6].

Згідно з барометром глобального співробітництва 2024 року Всесвітнього економічного форуму, опублікованого у партнерстві з McKinsey, у лютому 2023 року було укладено цифрове партнерство між ЄС і Сінгапуром (EUSDP). Це цифрова митна угода, яка дозволяє торгувати цифровими послугами з меншою бюрократією. Угода дозволяє компаніям надавати мережі 5G і 6G, онлайн-платежі та цифрові ідентифікатори, зберігаючи при цьому конфіденційність користувачів послуг. Торгівля послугами між європейським блоком і Сінгапуром оцінюється в понад 50 млрд дол. США [13].

Після 24 лютого 2022 року багато українських сервісних компаній втратили міжнародні контракти, а стартапи, що розробляють власні продукти, зіткнулися зі значними труднощами в залученні фінансування. Це передбачувано, оскільки внаслідок воєнних дій у іноземних інвесторів виникають численні побоювання щодо співпраці з українськими компаніями.

Щодо України та її міжнародного співробітництва в ІТ-сфері, то ведеться активна робота у правовому полі [1; 2]. Так, за останні пів року маємо певні двосторонні міжнародні угоди. 5 січня 2024 р.

було підписано угоду про розвиток електронних комунікацій та співробітництво між Румунією та Україною у сферах цифровізації та кіберзахисту.

Угода створює основу для тісної та конкретної співпраці установ, які відповідають за інфраструктуру ІТ та інформаційних технологій, цифровізацію та кібербезпеку у двох країнах. Основні напрямки діяльності спрямовані на:

- ✦ підвищення стійкості та захисту цифрової інфраструктури в Україні та Румунії;
- ✦ посилення рівня кіберзахисту національних мереж та інфраструктур України та Румунії;
- ✦ розвиток хмарної інфраструктури електронних публічних послуг;
- ✦ обмін досвідом у виробленні політики у сфері електронних комунікацій та новітніх технологій [9].

6 травня 2024 р. між Україною та Польщею підписано меморандум про співпрацю у сфері цифровізації, а саме – фокусом спільної роботи між Польщею та Україною є співпраця у сфері цифрових технологій та інновацій, розвитку ІТ-індустрії, штучного інтелекту, електронного урядування, розвитку «Дії». Було обговорено, зокрема, напрями підтримки у сфері захисту критичної інформації та державних реєстрів України. Так, у Польщі розташований центр обробки даних Державної податкової служби України, побудований Польщею на вигідних умовах. Також є резервний дата-центр Міністерства юстиції України, де зберігаються важливі системи. Це забезпечує безпеку українських даних і безперебійну роботу цифрової держави [3].

Попри те, що поки не всі проблемні питання в українському ІТ-секторі вирішені, спостерігається інтерес іноземних інвесторів до українських проектів. Наприклад, минулого року *deep-tech*-компанія Zibra AI з екосистеми Roosh залучила 500 тис. дол. США фінансування від акселератора, запущеного американським венчурним фондом Andreessen Horowitz.

Українська *edtech*-платформа Preply залучила 70 млн дол. США від Hoxton Ventures, а стартап з розробки квантового програмного забезпечення Haiqu отримав 4 млн дол. США від Toyota Ventures та інших фондів.

Слід відмітити, що у 2022 р. ІТ виявилася єдиною галуззю української економіки, що зберегла позитивну динаміку та показала зростання на 5,8% [5]. Проте у 2023 р. почали надходити невтішні сигнали стосовно погіршення низки індикаторів рекрутингу, ділової активності та фінансового стану ринку інформаційних технологій.

На сьогодні однією з проблем українського ІТ-сектора є складнощі з виїздом за кордон. Пре-

зентація продукту, обговорення угод з новими партнерами, найбільші технічні заходи – усе це наразі недоступне для українців у форматі офлайн. До того ж, Zoom-дзвінки не можуть повністю замінити освітні offline-активності чи живе спілкування з міжнародною спільнотою. Це значно ускладнює співпрацю з міжнародними компаніями. Важливим завданням для держави сьогодні є розробка прозорих умов для бронювання та відряджень технічних спеціалістів, оскільки саме ці фахівці генерують основну частину валютних надходжень для країни. Станом на 7 серпня 2024 р. в Україні 700 IT-компаній вже отримали статус критично важливих для функціонування економіки та можуть бронювати працівників. У липні таких компаній було 575. Ці дані надав проектний офіс Дія.City [4].

Україна володіє потенціалом для того, щоб стати лідером на світовому ринку інформаційних послуг. Це підтверджує розвиток українського IT-сектора, який продовжував зростати навіть в умовах повномасштабної війни.

ВИСНОВКИ

Транснаціональне співробітництво в галузі інформаційних технологій є ключовим рушієм інновацій і економічного зростання в глобальному масштабі. Проте його ефективність значною мірою залежить від здатності подолати правові, культурні та регуляторні бар'єри. Зокрема, кібербезпека залишається критичним питанням, яке потребує посиленої міжнародної співпраці та узгодження стандартів захисту даних, як це продемонстровано впровадженням GDPR в ЄС.

Аналіз показав, що гармонізація регуляторних норм і стандартизація процесів між країнами можуть значно спростити співпрацю між державними та приватними суб'єктами, забезпечуючи більш безпечне та ефективне використання цифрових технологій. При цьому аутсорсинг IT-послуг залишається потужним інструментом для економічного розвитку, що дозволяє країнам інтегруватися в глобальні ланцюги доданої вартості.

Подальші дослідження мають бути зосереджені на дослідженні впливу таких нових технологій, як штучний інтелект, а також на глобальні процеси співпраці та регулювання, щоб забезпечити ефективне управління викликами, що постають перед транснаціональним IT-сектором.

Транснаціональне співробітництво в галузі інформаційних технологій є критично важливим для майбутнього розвитку світової економіки, і подальші наукові розвідки мають потенціал забезпечити стабільне та безпечне інтегрування країн у глобальні технологічні процеси. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Закон України «Про міжнародне територіальне співробітництво України» від 24 квітня 2024 р. № 3668-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3668-20#Text>
2. Інститут інформації, безпеки і права Національної академії правових наук України. URL: <http://www.ippi.org.ua/>
3. Україна та Польща підписали меморандум про співпрацю у сфері цифровізації. *Урядовий портал*. 06.05.2024. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/posyliuemo-mizhnarodne-partnerstvo-u-sferi-tsyfrovizatsii-ukraina-ta-polshcha-pidpysaly-memorandum>
4. Проектний офіс Дія.City. URL: <https://city.dia.gov.ua>
5. Статистика Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/nbustatistic>
6. Global cooperation in science, technology and innovation for development. Commission on Science and Technology for Development UNCTAD. Twenty-seventh session. Geneva, 15–19 April 2024. URL: https://unctad.org/system/files/official-document/ecn162024d3_en.pdf
7. Global Trade Update (March 2024). URL: <https://unctad.org/publication/global-trade-update-march-2024>
8. Microsoft says AI could contribute \$1.2 trillion to Africa's economy by 2030. URL: <https://commerciem.africa/news/2024/04/microsoft-says-ai-could-contribute-1-2-trillion-to-africas-economy-by-2030/>
9. Barac P. Romania and Ukraine signed a cooperation agreement on digitalization and cyber security. URL: <https://www.thediplomat.ro/2024/01/05/romania-and-ukraine-signed-a-cooperation-agreement-on-digitalization-and-cyber-security>
10. IT Services – Worldwide. *statista*. URL: <https://www.statista.com/outlook/tmo/it-services/worldwide>
11. Analyst Opinion. *statista*. URL: <https://www.statista.com/outlook/tmo/it-services/worldwide#analyst-opinion>
12. Revenue of Microsoft from 2002 to 2024 (in billion U.S. dollars). *statista*. URL: <https://www.statista.com/statistics/267805/microsofts-global-revenue-since-2002/>
13. The Global Cooperation Barometer 2024. URL: <https://www.weforum.org/publications/the-global-cooperation-barometer-2024>
14. Tech Migration Report: Global Hotspots and Visa Demand for Skilled Workers in Tech. March 2024. URL: <https://www.deel.com/resources/tech-migration-report>
15. Immad L. Top 20 industries in the world in 2024. *Insider Monkey*. 27.06.2024. URL: <https://www.insidermonkey.com/blog/top-20-industries-in-the-world-in-2024-1316816>

REFERENCES

"Analyst Opinion". *statista*. <https://www.statista.com/outlook/tmo/it-services/worldwide#analyst-opinion>

Barac, P. "Romania and Ukraine signed a cooperation agreement on digitalization and cyber security". <https://www.thediplomat.ro/2024/01/05/romania-and-ukraine-signed-a-cooperation-agreement-on-digitalization-and-cyber-security>

"Global cooperation in science, technology and innovation for development". Commission on Science and Technology for Development UNCTAD. Twenty-seventh session. Geneva, 15-19 April 2024. https://unctad.org/system/files/official-document/ecn162024d3_en.pdf

"Global Trade Update (March 2024)". <https://unctad.org/publication/global-trade-update-march-2024>

"IT Services – Worldwide". *statista*. <https://www.statista.com/outlook/tmo/it-services/worldwide>

Immad, L. "Top 20 industries in the world in 2024". *Insider Monkey*. June 27, 2024. <https://www.insider-monkey.com/blog/top-20-industries-in-the-world-in-2024-1316816>

Інститут інформатії, безпеки і права Національної академії правових наук України. <http://www.ippi.org.ua/>

[Legal Act of Ukraine] (2024). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3668-20#Text>

"Microsoft says AI could contribute \$1.2 trillion to Africa's economy by 2030". <https://commercium.africa/news/2024/04/microsoft-says-ai-could-contribute-1-2-trillion-to-africas-economy-by-2030/>

Proiektnyi ofis Diia.City. <https://city.dii.gov.ua>

"Revenue of Microsoft from 2002 to 2024 (in billion U.S. dollars)". *statista*. <https://www.statista.com/statistics/267805/microsofts-global-revenue-since-2002/>

"Statystyka Natsionalnoho banku Ukrainy" [Statistics of the National Bank of Ukraine]. <https://bank.gov.ua/ua/statistic/nbustatic>

"Tech Migration Report: Global Hotspots and Visa Demand for Skilled Workers in Tech. March 2024". <https://www.deel.com/resources/tech-migration-report>

"The Global Cooperation Barometer 2024". <https://www.weforum.org/publications/the-global-cooperation-barometer-2024>

"Ukraina ta Polshcha pidpysaly memorandum pro spivpratsiu u sferi tsyfrovizatsii" [Ukraine and Poland Signed a Memorandum on Cooperation in the Field of Digitization]. *Uriadovyi portal*. May 06, 2024. <https://www.kmu.gov.ua/news/posyliuiemo-mizhnarodne-partnerstvo-u-sferi-tsyfrovizatsii-ukraina-ta-polshcha-pidpysaly-memorandum>

УДК 336.2:339.5:656.073.5
 JEL; D80; F15; H39; O23
 DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-9-44-51>

ДЕТЕРМІНАНТИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МИТНОГО ПОСТАУДИТУ В УКРАЇНІ ЗА УМОВ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

©2024 ЗАВЕРБНИЙ А. С., ЗАЛІЗНА Л. В., ТРАЧ М. Я.

УДК 336.2:339.5:656.073.5
 JEL; D80; F15; H39; O23

Завербний А. С., Залізна Л. В., Трач М. Я. Детермінанти інформаційного забезпечення митного постаудиту в Україні за умов євроінтеграції

Метою статті є визначення сумісності детермінант і встановлення рівня їх впливу на процеси розвитку інформаційного забезпечення митного постаудиту в Україні за умов євроінтеграції. Проаналізовано динаміку митних платежів та їх донарахувань завдяки виявленим під час митного постконтролю (митного постаудиту) порушень чинного законодавства. При аналізі й узагальненні наукових праць багатьох фахівців було виокремлено детермінанти інформаційного забезпечення митного постаудиту в Україні за умов євроінтеграції, обґрунтовано важливість їх компатибельності (сумісності) для вдосконалення подальшого розвитку інформаційного забезпечення митного постаудиту, запропоновано схему їх взаємозв'язку. Відзначено, що важливим аспектом виступає саме компатибельність детермінант інформаційного забезпечення митного постаудиту в Україні за умов євроінтеграції задля вдосконалення та розвитку інформаційного забезпечення митного постаудиту. Відзначено, що реалізація завдань щодо формування стратегічної конфігурації системи митного адміністрування, яка відповідає сучасним світовим вимогам, зокрема європейським нормам і стандартам, уніфікуючи процедури його проведення, не повинна позначатися на рівні ефективності митного контролювання, а відбуватися завдяки імплементації досвіду сучасних світових практик. Це має обумовлюватися пошуком, використанням сучасних підходів до розроблення заходів, спрямованих на контролювання зовнішньоекономічної діяльності. Систематизовано основні переваги від ефективного застосування (використання) сучасних позитивних інноваційних змін, зрушень в інформаційному забезпеченні під час проведення вітчизняного митного постаудиту. Обґрунтовано, що формування ефективної системи інформаційного забезпечення на основі його детермінант сприятиме розвитку наявної вітчизняної системи митного постаудиту, що, своєю чергою, пришвидшить інтеграцію України до європейського та світового співтовариств. Стратегічними перспективами подальших досліджень у даному напрямі виступає формування інституту заохочення добровільного дотримання вимог митного постаудиту.

Ключові слова: митна справа, аудит, митний контроль, євроінтеграція, митний постаудит, компатибельність, детермінанти, інформаційне забезпечення.

Рис.: 2. **Бібл.:** 24.